

Oslo desember 2024

Innspill fra Den norske jordmorforening (Dnj) til utvalget som ser på lave fødselstall i Norge

Vi takker for muligheten til å komme med innspill og bidrar gjerne til det videre arbeidet i utvalget. Under følger en oppsummering av innspillene vi hadde i vårt møte med dere.

Som jordmødre har vi en unik innsikt i de fysiske, sosiale og følelsesmessige aspektene ved graviditet, fødsel og barseltid. Videre følger innspill som kan være med på å belyse hvorfor det fødes få barn i Norge, samt hva som kan gjøres for å legge bedre til rette for et økende fødselstall.

En god og tilgjengelige svangerskap-, fødsel og barselomsorg gir trygghet til de som vurderer å få barn og til de som venter barn. Vi får tilbakemeldinger om at gravide i Norge opplever varierende kvalitet og tilgang til helsetjenester i denne perioden. Det trengs en realisering av politiske vedtak, for eksempel tiltak som nevnes i Regjeringens dokument [En god start på livet](#). Den fokuserer på å sikre sammenhengende og helhetlig omsorg for gravide, fødende, og nybakte foreldre.

Forslag til tiltak:

- Det er nødvendig å styrke helsetjenester for gravide, fødende, nybakte familier i barseltiden og småbarnsforeldre. Fødepopulasjonen er i endring – fødende er eldre, har mer sammensatt risikoprofil og flere har behov for assistert befruktning. [Rapport om fødepopulasjonen.pdf](#)
 - Det er behov for at befolkningen har tilgang på kunnskap om fertilitetsutfordringer ved økende alder
 - Svangerskaps-, fødsel- og barselomsorgen kan styrkes ved
 - å sikre sammenhengende og helhetlig omsorg for gravide, fødende, og nybakte foreldre
 - å bedre koordinering mellom helsetjenester for å sikre sammenheng og helhet
 - å øke oppmerksomheten rundt psykisk helse og foreldrestøtte, ved eksempelvis å fremme lavterskeltilbud som barselgrupper og foreldrekurs
 - å sikre at familier får god oppfølging i svangerskapet, under fødsel og etterpå, og dermed forebygge at familier velger å ikke få flere barn

som konsekvens av kritikkverdig oppfølging ved tidligere graviditet/fødsel/barseltid

- å iverksette tiltak for å beholde jordmødre i yrket gjennom en lang yrkeskarriere
- Barselomsorgen bør styrkes ved
 - å jobbe for økt grunnbemanningen
 - å sikre jordmor og barnepleierkompetanse i barselavdelinger
 - å bedre oppfølgingen etter hjemreise med et døgnkontinuerlig tilbud fra kommunene
 - å telle hvert individ som trenger omsorg, i motsetning til dagens modell der mor og barn teller som én (øke grunnbemanningen)
- Situasjonen for småbarnsforeldre kan styrkes ved
 - å endre regler for barnehageopptak. Signalene vi får fra kvinner og familier er at det oppleves stressende å måtte forholde seg til 1. desember, som er datoen de må ha født innen, så de har barnehageplass når permisjonen er over. Det medfører ulønnet permisjon for enkelte.
 - evaluere og revurdere dagens permisjonsordninger. Vi får tilbakemeldinger om at permisjonsordningen er lite fleksibel og tvinger mange kvinner ut i ulønnet permisjon.
 - reel realisering av ammeferie. Ammeferie er en rettighet kvinnen har som ikke alltid etterkommes av arbeidsgiver.

Oppsummert:

Vi mener styrket tilgjengelighet til jordmortjenester, forbedring av kapasitet i fødselsomsorgen, og utvidelse av støttetilbud i barselomsorgen for å redusere risiko for komplikasjoner og forbedre psykisk helse hos foreldre er viktige tiltak. I tillegg trenger vi en bedre koordinering mellom helsetjenester for å sikre sammenheng og helhet. God støtte før, under og etter fødsel vil kunne bidra til positive opplevelser, som kan gjøre at flere vurderer få barn.

På vegne av Dnj,

Lena Henriksen
Politisk leder